

آذربایجان ساسی

Nr.6 September-Oktoper 1996

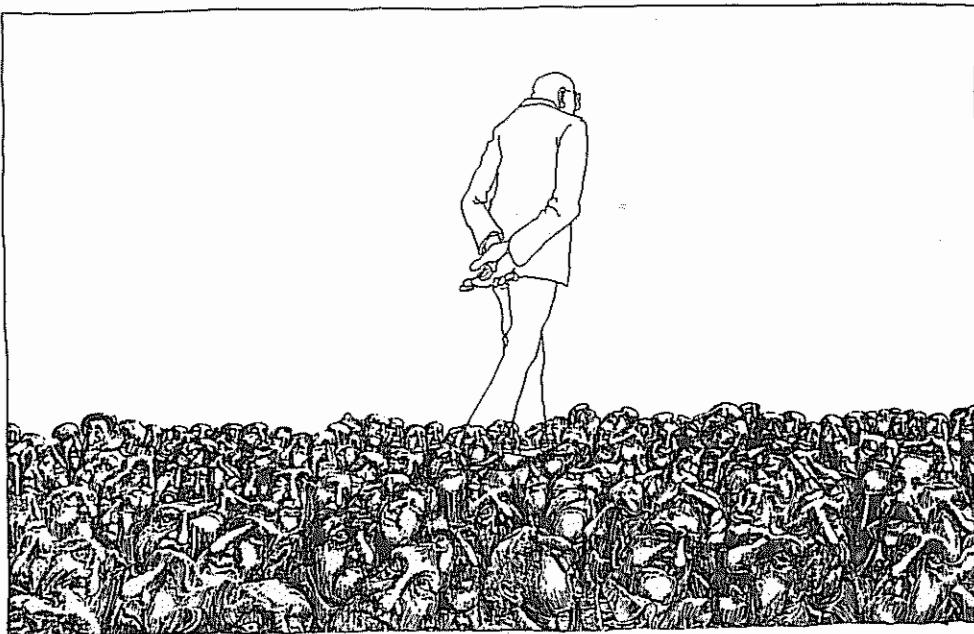
ده يرى ۱,۵ مارک(۱ دلار)

Aserbajdschan Sasi

unabhängige politische und kulturelle Zeitung

۱۳۷۵ سالى ۶

دوغمادان دوغماسان اى آنا يوردون،
 يولوندا باشيملا ، جانيملا دوردون،
 سينه نده ابدى بىر يووا قوردون،
 دولانيم باشينا ، بير ده دولانيم .
 منيم عمروم ، گونوم آذربایجانيم.

هـ راون

"اوز باشيانليق"

طرحی پيرامون نظام فدراتيو پلوراليستي ملل!

ا. شهور

در چند سال اخیر و خیم تر شدن اوضاع اقتصادی در ایران عواقب و عارضه های سلطان زای آن؛ بر تنش شای سیاسی و بحران های فرهنگی جامعه افزوده و ایران چند ملتی را دریک بحران هویت فرو نشانده است.

شكست های بی در پی برنامه های اقتصادی حاکمان فقهاء، امریابان دادن به بن بست های اقتصادی تو سط میستم حکومتی را به سمت وسوی برگشت نا پذیری سوق داده و نهایت این بحران بینان افکن، نظام فقهاء را در سرشی خلع ید از قدرت و به تبع آن نیروهای مختلف خارج از رژیم را به تلاش در ارائه یک آلترياتیو قدرت در غیاب احتمالی آن وا داشته است. با اندکی دقت در صفحه آرائی این نیروها، میتوان طیف های رنگارانگ مختلف و لایت مطلقة فقهی را بصورت غالب آن به دو دسته تقسیم کرد:

۱- یک دسته که سوای تعلقات آنها به چپ و یا راست افراطی کارت سرنگونی آنرا دراراده و کف دستان خود آمده دارند.

۲- دسته دیگر با اتخاذ مواضع محافظه کارانه و محتاطانه دراندیشه تاثیرگذاری بر نیروهای تکنولوژی و لیبرال اسلامی درون رژیم هستند که رگه های قوی ناسیونالیسم فارس به رهبری ارکستر رفسنجانی و شركاء را دارا میباشد.

هر چند سمت و سوی سیاسی هر دو طیف (سرنگونی و یا استحاله از درون) ولاست مطلقة فقهاء را نشانه می رود با اینهمه اختلاف آنها در فردای تغیر و تحول باید واقعی دانست، با وجود تمامی اینها، اینتو لوله اکثریت غالب هر آردى اوجونجو صحیفه ده

تجاوز زمزمه لرى

ع. سلامى

"صبح" درگى سينين و شردى بى خيره گۈزه آيت الله محسن مجتهد شبسترى تبريز شهرىنده ملالار و طلبه لر لە گۈزوشىنە "استكبارا باغلى آداملارين شيطانلىق لارينا جاواب اولاق" دىمىش دير كى : "ايندىكى آذربایجان جمهورىسى اصلينىد ايرانىن دير" ، و او تبريز ده ايکى آذربایجانىن بېرىلە شە سينى "زمزمه اىدەن لرى" بىگانە لرین نوكرى سانمىش دير.

بو آيت الھين سۆزلىنەن بىر نتىجه تىيجە چىخارماق اولا، اوئلار دان بىرى بو دور كى، اوزون ايل لر شاهين و آخوندلارين آذربایجان خالقى نين ملى آرزو لاينى ازمه لرینە باخماياراق وطنداشلارمىزدا ملى شعورو اولىوره بىلەمىشىرلر، فارس شۇونىز مىنەن نوكرى اولان بو آخوندون اعتراضى بۇنو آچىق جاسىنا گۆستە رىر.

ايکىنچى نتىجه بودوركى، دوغرودان دا آذربایجان خالقى نين ملى حاق لارىنىن گىرچىك لشە سى اسلام جمهورى سىينىن سىاستىنە قارشى دير. بو او دىمك دير كى اسلام جمهورى سى آذربایجان خالقىنەن حاقلارينا دوشىن دير.

اوجونجو نتىجه ايسە بوندان عبارت اولا بىلر كى ، ایران آخوند لارى آذربایجان جمهورى سىينىن مستقل بىر اولكە اولىوغونو اىستە مير و يشى گىلدىكە اونون آزادلىقىنىجا تجاوز اىتمە يە حاضىردىر. آيت الله شبسترى هر ايکى آذربایجان خالقىنا ميدان اوخويور. اونون سۆزلىنى تجاوز زمزمه سى كىمى با شا دوشىك اولا.

آنچاق شاه سىاستىنی داوا اشتىرىنەن آخوندلا خاطىرلاتماق لازىم دير كى، نە قىر كى آذربایجان خالقى نين ملى حاق لارى ازلىمك دە دير، اعتراض زمزمه لرى ده داوا اتە جىك و بىر زامان سوسنۇرلمايان بىر فريادا دۇنه جىك دير.

معاصر دورده جنوبى آذربایجاندا ملى جنبش

(۱)

س. سيناوالى

آتا - بابالار دىمىشىكىن اوز كىچە جىك يىندىن خير سىز اولان و بو كىچە جىكىن ، گله جىگ اوجون درسلر آلمانلار نادان دىلار. تارىخى اوخويوب و آراشىرىماق يالنىز اونلا واخت كىچىرمك و اگلىنمك اوچون يوخ، اوندان درس آلماق و كىنچە خطلارى تكرار اىلدە مەك اوچون اولمالىدىر. آذربایجانىن جاوان نىلى ده، دده - بابالارمىزىن قانلارى باهاسىنا السە اشىلىش تجربە لىرىن درس آلماق اوچون آذربایجان تارىخى نى ياخشى اوشرە نە لىدىرلر. خصوصىلە سون ۲۰۰ ايلدە آذربایجاندا بىبىك حادثە لىرى باش وئرمىشىر كى، اوئلار خالقىمىزىن حياتىندا دىن اىزلى بوراخمىشىرلار. يشى گلىشىكىن قىد اىتمە لىبىم كى من بۇ يازى دا يالنىز معاصىر دورده جنوبى آذربایجانىن ملى - آزادلىق حركاتىتىن تارىخىنە توخونماق اىستە بىرە م.

* * *

آذربایجانىن جغرافى موقعىنە گۈزه تارىخ بوبى بو اولكە مختلف ملت لرین مىسكنى و يا گىزگاهى اولمۇشلۇر. عىين زاماندا وطنىحىزىن اكينچى لىيك اوچون الوئىشلى توپىاغى، اقليمى، بول سوپى و مختلف يشى ئالىنى ثوت لرى هر زامان ياد اىشل لرى بو اراضى يە جلب ائديب و چوخلى جهانگشالارين آغيزىلارنى سولان دير مىشىدەر. ميلادى ۱۸۲۶ - نجى ايلدە شمالى آذربایجانىن روسلار طرفىنندىن اشغال اولونناسى بودادعا يە ياخشى بىر مثال اولا بىلر. بىلدىيىمىز كىمى بو تارىخىن آذربایجان اراضى سىينىن مهم بىر حصە سى وطن يمىزىن آيرىلىپ، بىر زامان روسىيە نىن بىر اياڭى كىمى، سونزالار شورى آذربایجانى و ايندى ايسە آذربایجان جمهورى سى آدلاتماق دادىر. و ياخشى بىر اياڭى كىمى، سونزالار شورى آذربایجانى و اىز تورپاقلارىنا يايىشىرىماق آىستە مىشىدەرلىكى، هە دفعە آذربایجانلى لارين اىكىتلىكى و وطن پور لىگى و او زامانىن بوبىك دولت لرىنىن مخالفتى سايدى سىينىن بوبىشىت لرى بوسا چىخىمىشىدەر. لاكىن بوبىشىت لرى ايزلىرىنىھە ده آذربایجان اراضى سىينىن گۈزىمك اولا، وطن يمىزىدە غىر آذرى خالق لارين قالاخ لارى اىشلە قىرینە لرى بوبى داوا اتەن بولى - ئىدىن شانە لرى دير. بو ملت لرىن آسوري لار، كوردلر، ارمنى لر، طالشلار ، تات لار و يهودى لرى آد آپارماق اولا.

معاصر دوره ۵۰۰

گئتسه ده و اونلاری لاغا قویسالازدا ، ایله محمد علی شاهین کودتاسی گونی یالنیز آذربایجان نساینده لری پارلمندا قالیب و مجاهد لرله بیرلیکده قزاق لارین مدرن سلاحلاری نین آتشی آلتیندا ساعات لار پارلمان بناسیندان مدافعه ائتمیشدلر. البتہ هرگاه مشروطه چی لر آذربایجان ملت وکیل لری و آذربایجانین ایالتی انجمنی نین گوسترش لرینه قولاق آسیدیلر، اوگون محمد علی شاهین کودتا سی شکسته اوغراییب و داهما تبریزین انقلابچی لاری تک باشلارینا مرکزی حکومت و اونون حامی سی روسيه نین قارشی سیندا بیر ایل قانلی محاربه آپارماغا مجبور اولمازدیلار. هر حالدا بو شکست دن سونرا آذربایجانلی لار ، آذربایجانی ، خصوصیله تبریزی ارجاع و دریار علیهینه مقاومت سنگرینه چئویرمشدیلر. بو بیر ایل مبارزه و ساواش آذربایجانلی لار اوچون افتخار و رشادت سندی اولسادا ، ایرانین باشقا ملت لری اوچون اوتاندیریجی اولمالیدیر. خصوصیله بیلمه لیک کی تبریزلی انقلابچی لار فارس ، کورد و روسلاردان باشقا شهرین ایچنده مرکزی حکومتین بشش اینجی ستونی حساب اولونان دوه چی محله سی و اونلاری رهبر لیک ایده ن ملالار اوچمله دن میر هاشم بین علیهینه ساواشماليدیلار. ایچ ساواش هر زامان ایرنج و کدر لنديريجی اولدوغوکيمي تبریزده بو مسئله دن استشنا اولا بیلمز ایدی. خصوصاً کی تبریزده قونشو قونشوسيله ساواشماليدی. هله ده تبریزین اوشاقلاری دوه چی محله سینین اوشاقلارینی لاغا قویوب اونلارین علیهینه قوشولان شعرلری ترم ائده ر لر:

اھل دوه چی گلیب دیرجنگه
بئش - بئش بامادریاسیرتفنگه
هردم بیرینی آتیر هوایه
لعنت بئله قوم بئی حیابه

آذربایجان و ایراندا مشروطیت و آزادلیق ایده یا لارینین یاپیلماسیندا آذربایجانین ایالتی انجمنی نین چوخ بويوک رولی اولموشدور. آذربایجانین ایالتی انجمنی اونجه ملي مجلس آدلانیردی. لکن بیر پارا مسئله لره گؤرە آدى عوض لئیب و ایالتی انجمن اولموشدور.

گلن نمره ده حورمتلى اوخوجولارا "ملی مجلس" ين حاقيندا داهما گنيش معلومات وئريله جك دير. چونکى آذربایجان ملتى نین ملي جنبش ينین معاصر شکيلده فورمالانماسیندا بو اورگانين بويوک رولی اولموشدور.

آردی وار

جنوبی آذربایجاندا ملي جنبش ين تاریخینی اساساً ۴ يئره بولمک اوilar:

۱ - مشروطه انقلابی و اونلا باغلی اولان ملي مجلس ۲ - شیخ محمد خیبانی حركاتی و اونلا باغلی اولان "آزادیستان حکومتی" ۳ - ۲۱ آذر حركاتی و اونلا باغلی اولان "ملی حکومت" ۴ - ۲۱ آذر حركاتینین شکست يندن سونرا باشلانان دور.

۱ - مشروطه انقلابی و "آذربایجانین ایالتی انجمنی" (ملی مجلس)

عثمانلی و روسيه امپراطورليغى ايله قونشو اولماق آذربایجان اوچون بير طرفدن ساواش ، دائمى قورخو ، قيرقىن و زامان - زامان اشغالچى دولت لرين تحقير و باسى قى آلتىندا ياشاماق كىمى پيس جهت لرى اولسادا ، لakin بللى بير ياخشى جهت لرى ده اولموشدور. "عدو شود سبب خير اگر خدا خواهد." بو ياخشى جهت لردن بيرى بوندان عبارت دير کى آذربایجانلی لار ايراندا ياشابان باشقا ملت لردن اونجە ، آوروپا دا گىندن دئىيىشىك لر و انكشاف لارдан خبر دار اولموشدورلار. تصادفى دئىيىل کى ايراندا معاصر صنایع بىرىنچى دفعه آذربایجاندا يارانىب و بو صنایع و انكشاف ايله باغلی فيكىر و ايده يا لار دا بو تورپاقدا جوچىپ و كۆك سالمىشدىر. مشروطه انقلابىندا آذربایجان خالقىنinin رولى هم دوستا و همده دوشمانا آيدىن دير. آذربایجانلی لارين ايگىت لىك لرى و آييق - ساييق اولماقلارى نتيجه سينده بو انقلاب غلبە چالميشدىر. آذربایجانلی لار مشروطه انقلابىنین هدف لرينى باشقا ايرانلى لاردان داهما ياخشى باشا دوشموشدورلار. اونلار ياخشى بىليردىلر کى بير پارچا كاغذا اوستوندە يازىلان قانون و قايدا ايله و ياخود بير ظالم و مستبد پادشاهين قرآن دالىسىنى

امضا لاماسى ايله نه مشروطيت يارانا بىلر و يارانان بير حالدا دا معجز دئىميشكىن بير باد صبا ايله سيماسينا توز ايله شە بىلر. ائله اونا گورە ده او زامانكى اساسى قانونون متمممى آذربایجانلى ليلارين اىستە گى و اصرارى نتيجه سينده يازىلمىشدىر. ثىرى گلمىشكىن قيد ائتمە لييم کى ایالتى و ولايتى انجمن لرين يارانماسى بو متمم ين اساس بندىنى تشكيلى ائدىر. هر حالدا تهراندا پارلمان يارانان كىمى اونو قورو مساق اوچون آذربایجانلی لار سلاحلى مجاهد لرى تهرانا گۈندرميشدىلر. تهرانين "اريستوكرات" نماینده لرى آذربایجانلی لارين بو كىمى "راديكال" ايشلىرىندن زهله لرى

بايرام

ع. اورمولو

باهاز بايرام سيز دير

بايرام باهاز سيز

گۈرۈشلر بومبۇش دور گۈزۈمۈز بارسىز

جان سوپىق

قان سوپىق

اورە ك سوپىق

يئر دئىشىك - دئىشىك دير گئى اوپىق - اوپىق

چىشىنە ساتمايىر قىرمىزى دونون

اوشاقلار آتمايىر باجادان شالىن

بويالى يومۇرتا اوچوب بىلد دن

عظىرلى شاماما گلەمە بير "كتدن"

نه او "جوللا*" لار وار
نه او باداملار
نه او دب لر قالىب
نه او آداملار
بايرام ايلنمه مىش گئە بير باشماغىن
بىر باخىم آچمايىر
سئوينچ باشماغىن.

* جوللا - بادام. اورمودا اوينانان اوشاق لار
اوينلاريندان بىرى.

طرحی پیراهون...

شرکت نمایندگان و شخصیت‌های شناخته شده ملتها، جهت پر کردن هر نوع خلاً قدرت در کشور.

۲- طرح تبلیغ و پیشبرد شعار جمهوری فدراتیو پلورالیستی ملل بعنوان آلترا ناتیو واقعی.

۳- بسیج مردم با تبلیغ به اعتراض، تظاهرات و روشن سازی خواسته‌های نظام نوین پلورالیستی ملل.

۴- تبلیغ و ترویج ایده رفاندوم دایر بر برکناری ولایت فقها و لغو قانون اساسی آن با شرکت و نظارت نمایندگان و سازمانهای بین المللی و حقوق بشر.

طرح پیشنهادی برای بعد از خلع قدرت از ولایت فقها:

۱- تشکیل یک شورای عالی از ملل ساکن در ایران (جمع عالی ملل) با شرکت احزاب و مسازمانهای مورد قبول و شناخته شده متناسب به ملل آنها، باهمکاری و همیاری شورای انتلافی ملل که قبلًا ذکر آن رفت.

بدیهی است که شورای انتلافی ملل بعد از انتقال قدرت و انجام وظایف خود لغو خواهد شد.

۲- انتخاب نمایندگان شورای عالی ملل (جمع ملل) بدون در نظر گرفتن کمیت آنها یعنی بر حسب ملتها خواهد بود.

۳- تشکیل یک دولت موقت با شرکت نمایندگان مطلع با تساوی حقوقی برابر.

انتخاب رئیس دولت موقت از طرف جمع عالی ملل انجام می‌یابد.

بدین ترتیب بعد از برکناری حاکمان فقها و فردای آن یعنی در نظام پلورالیستی ملل، هیچ ملیت ویا قشری خود را بی نصیب از آنچه که برای آن عبارزه کرده نخواهد یافت و راه برای آزادی و دموکراسی واقعی باز خواهد شد.

طبیعتاً طرح فرق خیلی کمی رعنوسی است روزنایی و نوشت موقت را دربر ندارد.

۲۱، حکومتهای ملی در آذربایجان و کردستان و درس آموزیهای انقلاب بهمن، حادث و اعتراضات بعد از سالهای ۵۷ در داخل کشور بالاخره بر تجربه شکست بزرگترین قدرت نظامی و ایدئولوژیکی قرن بیست در شرق استوار است.

شکل حکومتی مورد نظر جمهوری است و محکم آنرا یک دولت دموکراتیک غیر تمرکز پلورالیستی تشکیل میدهد. این نوع سیستم جمهوری مناسباتی را باید فراهم بیاورد که در آن عموم آحاد مردم در تمامی زمینه‌های سیاسی و فرهنگی و اجتماعی از برابری کامل حقوقی و در عرصه‌های اقتصادی از امکان فعالیت آزادانه مادی و حمایت‌های دولتی وبالآخره رفاه عمومی و در شان انسانی بخوددار گردد. در این نوع حکومت ملل ساکن در ایران با استفاده و تکیه بر اهرم و نهادهای قدرتی حق آزادانه تعیین سرنوشت خود را دارند. دین و سیاست در این طرح در جایگاه واقعی خودشان قرار خواهند داشت.

این "نظام فدراتیو پلورالیستی ملل" تداول طرح "مالک محروسه ایران" در آستانه قرن بیست و یکم تلقی می‌شود و ضمناً صلح با پایداری ملل مختلف در ایران است.

قسم، این طرح بعنوان یک آلترا ناتیو، درست نقطه مقابل ولایت فقیه و هر نوع نظام تمرکزگرای دیکتاتوری است. تبلیغ و پیشبرد آن در بین مردم بیش از بیش شناس دکرگونی صلح آمیز حاکمیت فقها را افزایش میدهد و در فردای خلع قدرت از آنان، اهرم‌های لازمه برای تداول تفسیرات بیادی در تمامی عرصه‌ها را پیش پایی حاکمان جاید و ملل تحت ستم قرار می‌دهد.

طرح پیشنهادی در دورانی که حاکمیت فقها در قید حیات است بدین قرار می‌باشد:

۱- ایجاد و تشکیل یک شورای انتلافی ملل ساکن در ایران با

دو طیف را ملت ایران و تنها زبان رسمی آنرا فارسی تشکیل می‌دهد که در نقطه مقابل امت اسلامی با زبان رسمی فارسی استعمال زبان عربی اسلامی رژیم است.

اینها با چشم پوشی و انکار واقعیت‌های عینی جامعه، با تکیه بر تصوریهای پرغی از ایدئولوگی‌های جامعه شناسان غربی، نظریه امکان استحاله زبان و فرهنگ سایر ملل از جمله زبان ترکی در زبان فارسی را در آستانه قرن بیست و یکم در سرمی پروراند و ناله ملت واحد و زبان واحد فارس را سر میدهند و بدین ترتیب ایدئولوژی شوونیستی، جنون آمیز و جنگ طلبانه ای را تبلیغ می‌کنند.

دستیجات یاد شده که در اپوزیسیون "سلطنت طلب" و "جمهوریخواه" خود را متمایز می‌سازند در برداشت از معنا و مضمون آزادی و دموکراسی فرسنگها از همدیگر فاصله دارند.

حتی ذکر یا یادک کشیدن نام جمهوری خواهی توسط این و یا آن جریان و سازمان سیاسی، برداشت و انگیزه‌های سیاسی متفاوت بین آنها را بر طرف نمی‌نماید.

بدین معنی که صرف دفاع از نام جمهوری بدون شکافن پوسته و مشاهده محتوا و ریز کردن اجزای مشکله هسته واقعی آن، فرق آن با نظام سلطنت طلبان مورد نظرها را منتفی نمی‌سازد. نویسنده این سطور با علم به این امر و با خاطر مخالفت خود با هرگونه نظام‌های دیکتاتوری و ایدئولوژیکی، و با اعتقاد به آزادی، برابری واقعی و همه جانبه ملل ساکن در ایران، اندیشه خود را بصورت طرحی به آگاهی خوانندگان می‌رساند.

این طرح نه تنها نوع ملی جامعه ایران راجدی تلقی می‌کند بلکه با انکاء به تجربیات و دستاوردهای انقلاب مشروطیت، جنبش‌های ملی و جمهوریخواهانه سالهای ۱۹۶۰ -

لیلر خبرلر...

فیلم چمک، اونلاردان پول آلمان و فاحشه لیک یامیت ایمیش. من بو خبری او خوب بدهشته گلديم. اونا گوره یوخ کی، بو کیمی خبر لر آز او خوب و یا انشیتیمیش. یوخسا منیم ده باشتالار کیمی مین لر له انسانین او بدورما اتهام لازلا او لیورمه سیندن خبریم یوخ مو دور؟ آنچه بو یشنی خبر دن دهشته گلمه بیمین سببی بودور کی، بو دفعه بو خبری هنچ جوره یوزا بیلمه دیم. او گول ساتان کیشی لر دوغرودان نه اندمیش لر؟!

"ماغازالاریندا قادین لاردان، کیشی لردن فیلم چکیر، اونلاردان زور لا پول آلیر و فاحشه لیک یا بیرمیش لار." من نه قدر دوشوندم سه ده بو خبری هنچ جوره یوزا بیلمه دیم و بشله بیر اتهامین آرخاسیندا گیزله نن حقیقتی تصویر اشتمه یه گوجوم چاتمادی. روحومو سارمیش دهشت و حیرت له یاتمغا گنتدیم و یو خودا گوزدوم کی:

شهرمیزه دوشنمن باسقین اشتمیدیر. هر یاندا دهشت، هر یاندا آغلایا. آغلایا قاچان قادین واشقان. توریاق دوشنمن آتی نین دیرناغی آلتیندا دیدیم - دیدیم اولوردو. من ده هامی کیمی قورخو ایچینده گیزلنمه یه بیر یش آختاریدیم. او شاق لاریدان چوخ نگران ایدیم. نه قدر آختاریم دا اونلاردان بیر نشان تاپا بیلمه میشیدیم. ظن اشیدریدیم کی اونلار دوشنمن الینه کشچمیشلر. سارسینتی لار ایچینده قاچیریدیم. دوشنمن آتلی لاری بیر یشغین بیزیم آداملاردان دوتوب او لیورمه یه آپاریدیلار. من بیلریدیم کی، اونلاری آیاق لاریندان آسیب دیری - دیری لرینی سویا جاگلار. بو نا گوره بوتون وار - گوجومو توپلاییب جان قور تارماق ایسته بیردیم. دوشنمن اوزون ساقفالی وار ایدی. اونلارین بیزیم دیلده دانیشیدیغینی اشیدنده حیرت اشیدیب دوشوننوم کی، باخ، بو درجه یشتبیجی اولان دوشنمن اشله بیزیم دیلیمیزده دانیشیرمیش!

بوتون وارلیغیما حاکم کسیلن دهشت ایچینده قاچیر کن بیر تالانیب او چوش اشوه چاتیب اوردا گیزلنک ایسته دیم. اشله بو آندا بیر دوشنمن قادینینی او شاغنی نین الیندن یا پیشیب منه ساری گلن گوزدوم. یقین اشیدریدیم کی، اونلار منی گوزوب خبر وئه جکلر. سوترا دوشوننوم کی، قادین لار او زه بی یوموشاق اولورلار، بلکه او قادین منی گوزورسه پریمی بیلریدیم دی.

قرخو. هیجان ایچینده دایانیب اونون منه چاتاجاغینی گوزله بیر کن یو خودان اویاندیم. گوزدوك لریمین یو خو اولنوغونو بیلیب دریندن ستویندیم. اشله یاتا غیمدادجا دوشونردم:

"گوزه سن بو دهشتلى یو خو او خودوغوم او خبرین یوزومو ایدی؟!"

ایکی شعر. سلامی ده ن

سندن یازاجاغام

باشیم

دیره نسه ده اولدوزا منیم

سندن یازاجاغام

قیزیل او زه نیم!

نور دوشمه ز قایا

اونون دوداغیندا گوزونمه ز

گولوش

نور دوشمه ز قایادیر

اونون او زه بی.

اونون لا ماتم ده ن

اولوم ده ن دانیش

سئومه بیه

شونینجه یاددیر دیله بی.

حورمەتلى اوخوجولارىمىز!

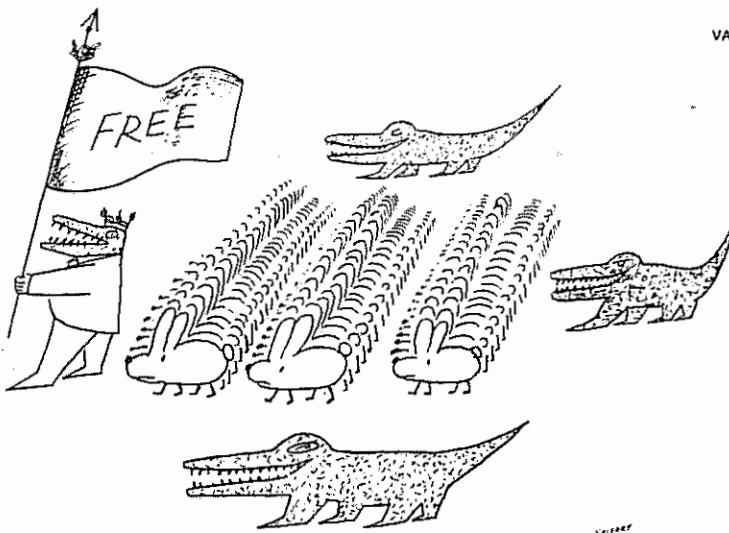
آذربایجان سسینى "يوكىتمىك اوچون اوئنۇن اوخوماگىنى باشقا وطنداشلارىمىزدا" توصىبە اتسىدىن! سىزىن مىادى و معنىي ياردىملارىنىز آذربایجان سسی نى داها دا اوچالىدا بىلر.

بىر خېرىن يۈزۈمۈ

ع. سلامى

اسلام جمهورى سىينىن رسمى غزت لىرىنىن بىرىنندە بىر خېر اوخودوم . بو خېرە گۈزە كىمانشاھ شەھرىنندە اىكى گول ساتان كىشى نى تاماشاچى لارىن قارشى سىندا دارا چىكىش لە. اونلارىن گۇناھى، اوز گول ماغازالارىندا قادىن لاردان، كىشى لىردىن آردى اوچۇنۇ صىحىفە دە

VALERY Paul

"كتاب دده قورقۇد"ون آلمانىادا نىشى

معلوم اولدوغو كىمى، محىتمىش شفاهى خالق ادبىياتى آبىدە مىز "كتاب دده قورقۇد" ايلك دفعە ۱۸۱۵ - نجى ايلدە "درسدن" شەھرىنندە آلمان شرق شناسى "فردىش فون دىتىس" طرفىنندەن آشكارا چىخارىلىميش، و تدقىقاتچى اثرين "تې گۆز" بويونو آلمان دىلييە ترجمە اشتىمىشىدیر. ۱۸۵۸ - نجى ايلدە "يوهان هايىن" ايسوئچەرە نىن(سويس) زورىخ شەھرىنندە "ده قورقۇد" داستانىنى آلمان دىلييە نىش اشتىمىشىدیر. آلمانىانىن دىگر گۆركىلى شرق شناسى پروفېسور "تشودور نولە كە" ۱۸۵۹ - نجى ايلدە هەمین داستانى آلمان دىلييە ترجمە اىدە رك چاپ اشتىرىمك تشبېتىنە اولموشدور. لاکىن چتىن ليكلەر قارشى لاشاراق بو ايشى باشا چاتدىرا بىلەمە مىش و توپلا迪غى ماترىاللارى او زمان آلمانىادا تحصىل آلان و. باتولد" دا وئرمىشىدیر.

يۇز ايلدىن آرتىق بىر مەت كەچدىكىن سۇنزا "دە قورقۇد"ون آلمانجا نىشى ساحە سىينىدە آلمان فدرال رسپۋېلىكاسىندا يىنى اوغۇرلو آدىم آتىلىميشىدیر. آذربایجان ملى ياردىجىلىق آكادمىياسىنinin فخرى آكادمىيىكى و دكترى آدىنا لايق گۈرۈلن تانىنىمىش آلمان عالىمى "هانس - پىتر احمد شىمیدە" نىن آلمان دىلييە ترجمە اشتىرىگى بواثر آلمانىادا نفىيس شكىلە نىش اندىلىميشىدیر. ترجمە دە آبىدە نىن "درسدن" ال يازما نىخەسى و آذربایجان عالىلىرى، پروفېسورلار "فرھاد - زىنال اوف"ون و "صامت علیزادە" نىن چاپ اشتىرىكلىرى نىخەسى (باكى، يازىچى، ۱۹۸۸) اساس گۈرۈلەمۇشدور. احمد شىمیدە نىن آلمان اوخوجولارينا تقدىم اشتىرىگى بودىيىسى ترجمە نىن اساس دىگرى اوندان عبارتىدىر كى، گۆركىلى عالىم اوڭونە قدر كى ترجمە لىرە گىشىن قصورلارى امكани داخلىنندە آرادان قالدىرىميشىدیر. لاتوپالى رىسام "لiliya - دىنر" يىن كتابا چىكىلىكى اللوستراسييالارىن(رسىم، شكىل) يوكسک ذوق ايله ايشلىدىكىنى خصوصىلە قىد اشتىك لازمىدىر.

آذربایجان ادبىياتى نىن تانىنىمىش تدقىقاتچىسى، ترجمە چىسى و تبلیغاتچىسى احمد - شىمیدە" حال حاضردا كوراوغلو داستانىنى آلمان دىلييە ترجمە اشتىكىدە دىر. "برلين، آذربایجان كولتور اوچاغى" محترم احمد شىمیدە حضرتلىرىنه جان ساغلىغى و علمى ادبى ايشلىرىنندە داها موافقىتلەر آرزو اندىر.

برلين - ۱۹۹۶ آغۇست

"برلين آذربایجان كولتور اوچاغى طرفىنندەن "محمد على حسينى"

آذربایجان موسىقى گئچەسى

ASERBAIDSCHANISCHER MUSIKABEND

آچىقلاما

قرە تىمىزىدە بىتون يورىداشلارىمىز يازى حاقىقىنا مالىك دىلر. آنجاق يازىلارىن مىتولىتىنى يازىچىلار داشتىشىر. گۈنئە رىلىن يازىلار اىكى صحىفە(A4) دە آرتىق او لماسالىدىلار. يازىلارىن مىمۇنۇدا توخۇنماق شرطى ايلە او شلار رىداكتە او لۇناتا جاقلار. گۈنئە رىلىن مىطلب لە گىشى قايتارىلما ياعاجاق و بىرىنچى نوبىت دە باشقا يېتىرلە دە نىش او لۇنامىش يازىلار چاپ او لۇ جاقلار.

عنوانىمىز	بانك نەرھە سى
Postfach 450121	Konto Nr.058065
50876 Köln	KSK Köln
Germany	BLZ 37050299